

Lumír Hladík

MASTERCLASS

Anotace

MASTERCLASS Lumíra Hladíka vznikla na podnět Národního filmového archivu (NFA). V roce 2019 získal NFA do svých sbírek umělcovu filmovou dokumentaci jeho díla ze 70. let. U příležitosti premiéry těchto filmů v pražském Ponrepu (2022) požádal NFA umělce o přednášku, která by blíže vysvětlila, jak tyto akce vznikaly, z čeho pocházely a především, jak souvisí s jeho současnou tvorbou. Protože se jedná a časové rozpětí zhruba 45 let, Hladík dospěl k rozhodnutí, že je potřeba hlubší analýzy, kterou nakonec rozvinul do mnoha souvisejících rovin a kde se nakonec i zabývá teorií kognizace, teorií umění a kde dokonce nachází úzký vztah mezi kvantovou fyzikou a úlohou umění v přežití lidské společnosti. V březnu tohoto roku měla Hladíkova MASTERCLASS (v anglické verzi) reprízu na festivalu úzkometrážních filmů (Dresdner Schmalfilmtage) v Drážďanech a v květnu 2023 další českou reprízu v galerii Telegraph v Olomouci. Zde je několik klíčových bodů rozšířené a zdokonalené přednášky Masterclass #4.0:

Jak naříznout předivo existence.

Jak přelstít nepravděpodobnost.

Nedo/nepro/myšlitelnost.

Co je to vzorová průrva.

10 bilionů info-kombinací v uměleckém díle?

Pojem jako anti/ne/reprezentativní interpretace ve stavu superpozice.

Co je to Notio⁽ⁿ⁾ové řetězení?

Rituální vražda pitomého úsměvu

Ritual Murder of a Stupid Smirk

Mám rád loutky. Jednou jsem však narazil na loutku, vystavenou ve výloze hračkářství, která mi šla šíleně na nervy. Měla ten nejpitomější úsměv, který mě pronásledoval i ve snu. Tenhle úsměv mě nakonec dohnal k tomu, že jsem tu nešťastnou loutku koupil, hodil do prázdné sklenice od zavařeniny a zalil vodou až po okraj...

I love marionettes. However, there was one, displayed in a toy store shop window, which irritated the hell out of me. It had the most stupid smirk ever. It gave me nightmares. Unable to take it anymore, I purchased this ill-fated toy, placed it in an empty Mason jar and poured water into it until it filled up....

Neznámý zůstal neznámý

Anonymous Remained Anonymous

V mém životě hrály stromy velkou úlohu. Některé byly moudré a zamyšlené: smuteční vrby. Praktické a užitečné: třešně nebo jabloně. Náročné: jedle, na které jsem coby kluk šplhal na naší zahradě. Znal jsem je důvěrně. Stále je mám, i po 44 letech, před očima. A pak jsou ty ostatní. Triliony anonymních stromů, které se promění v magickou a záhadnou záležitost - les. Hodně anonymních stromů pohromadě. Rozhodl jsem se osobně zakusit jeden z těchto nevýznamných stromů. Vybral jsem si otevřenou polní krajinu s lesem uprostřed a vyšel směrem k lesu. Asi 100 metrů od kraje jsem zavřel oči a pokračoval v chůzi, až jsem po hmatu našel strom. Objal jsem ho. Vrátil jsem se zpět, máje oči zavřené až do té doby, než jsem usoudil, že jsem dostatečně daleko, abych svůj strom už nebyl schopen identifikovat. Otočil jsem se a neviděl nic než les.

Trees played a huge role in my life. Some of them were wise and pensive; weeping willows, practical and useful; fruit trees, challenging; pine trees. I used to climb (Mowgli style) in our garden. I knew them intimately, and I can still see them in my mind 44 years later. What about the rest of them? Trillions of anonymous trees make up a magic and mysterious entity: a forest — a lot of anonymous trees living together. I decided to “experience” one of these insignificant trees. I selected a site where open fields formed a circle around a forest and I started walking towards it. When I was about 100 m away from its edge, I closed my eyes and kept walking until I was able to single out, by touch, a tree and hugged it. I turned around and walked away from the forest and kept my eyes shut until I felt that I was far enough from my “selected tree” in order not to be able to identify it ever again. Indeed, I looked back and all I saw was a forest.

Zmenšil jsem průměr Země I Reduced the Diameter of Earth

Rozhodl jsem se vykonat monumentální čin – zmenšit průměr Země. Vyhledal jsem pole s obnaženým povrchem a počal hloubit díru. Ve chvíli, kdy byla podle mého úsudku díra dostatečně hluboká, jsem přestal kopat a změřil její hloubku; bylo to 73 cm. Průměr Země jsem odhadl v místě akce na zhruba 12 735 km, zmenšil jsem ho přesně o 73 cm.

I decided to undertake a monumental task – to reduce the diameter of Earth. I selected a field with bared soil and started to dig a hole. When I sensed that it was deep enough for my cause, I stopped and measured its depth; it was 73 cm. The diameter of Earth, around my action site was ~12,735 km; I diminished it by exactly 73 cm.

Můj osobní „nekonečný“ vector

My Personal “Infinite” Vector

Rozhodl jsem se, že se stanu vlastníkem kosmického vektoru. Obstaral jsem si bílý „nivelační“ patník a kovovou silniční značku. Na černé ceduli byl vytištěn diagram, který obsahoval malý bílý trojúhelník, jehož se dotýkala tenká vodorovná linka, na obou koncích zakončená symbolem nekonečna. Tento vektor byl náhodně vybrán z nekonečného počtu vektorů probíhajících vesmírem a zveřejněn díky nivelačnímu patníku. Patník jsem dal do jamky na vrcholu kopce a zabetonoval. Tři metry od něj jsem zabetonoval do země značku. Instalace postupně chátrala, aby pak po 25 letech definitivně zmizela.

I decided to become an owner of a cosmic vector. I secured a white mark stone and a metal road-sign. The black road-sign depicted (in the form of a diagram) a small white triangle touched by a thin horizontal line with the symbol of infinity on each end. This “depicted” vector was randomly selected (out of an infinite number of vectors running through the universe) and made visible and public by the very point of the mark stone. I placed the stone in a small pit on top of a hill and poured concrete around it. Three feet away, I erected the metal sign and secured it in the same manner. The installation gradually deteriorated and disappeared after ~ 25 years.

Už nikdy tenhle balvan

The Never Boulder

Už v mládí jsem objevil na vrcholu kopce Klepec balvan, který na mě udělal velký dojem. Jednoho dne jsem usoudil, že balvan je dostatečně veliký a důležitý, abych s ním jednou provždy skoncoval. Rozhodl jsem se po tři dny k balvanu stále více přibližovat, abych k němu byl co nejbližší, ale nedotkl se ho po zbytek svého života.

From my early childhood explorations, I knew about a large boulder on top of a hill, which made a big impression on me. One day, I came to the conclusion that it is big and important enough to terminate our "relationship" forever. I decided to approach the stone in decreasing increments for three days and to come as close to it as possible in order not to really physically touch it for the rest of my life.

Moře v zrcadle

The Mirrored Sea

Uvědomil jsem si, že to jsou dva roky, co jsem naposledy viděl moře. Moře bylo vždy symbolem svobody. Rozhodl jsem se, že dva roky byla dostatečně dlouhá doba (z emocionálního hlediska), abych se vypravil znovu k moři za účelem ho „nevidět“. Požádal jsem přátele, aby mě dovezli se zavázanými očima a s velkým zrcadlem na pobřeží Baltického moře ve východním Německu. Po našem příjezdu přátelé postavili zrcadlo na pláži tak, aby zrcadlilo moře. Dovedli mě k zrcadlu a já jsem se posadil zády k moři, sejmul pásku z očí a sledoval odraz moře v zrcadle. Po hodině pozorování moře v zrcadle jsem si opět zavázal oči a přátelé mě odvezli zpět do Prahy.

One day I realized that it had been two years since the last time I saw the sea. The sea always was, for us Czechoslovakian citizens, a special place. In a geographical sense, the country is landlocked, as well as in a political sense; the sea became a symbol of freedom. Thus, I decided that a time span of two years was emotionally significant enough to allow me to “not see it (again).” I asked my friends to drive me (blindfolded), and a large mirror to the Baltic Sea coast in East Germany. Upon our arrival, my friends placed the mirror in an upright position on the beach facing the sea. I was escorted towards the mirror, where I sat down, removed the blindfold and watched the sea’s reflection in the mirror. After an hour of mirror-sea-watching, my friends blindfolded me again and we returned back to Prague.

Tenkrát (45 let)

1

V této prezentaci se pokusím blíže podívat na svá akční díla ze 70. let, jejich původ a kořeny a především prozkoumat, jaký mají vztah k mé současné tvorbě. Když tvořím – řídím se jen svou intuicí, pohání mě tvůrčí proces, je to dialog s vesmírem. Tato analýza – je tedy postprodukční analýza. Kombinace sebereflexe, nějaké sondy do lidské evoluce, dějin umění a vědy. Celá prezentace je rozdělena do dvou základních segmentů; tenkrát a teď.

Kdo mne inspiroval?

Joseph Beuys
Karel Miler
Jiří Kovanda
Mistr Třeboňského oltáře
Dennis Oppenheim
Michelangelo Pistoletto
Božena Němcová
Hans Ch. Andersen
Jack London
Chris Burden
Allan Watts
Karel Čapek
Eva Hesse
Franz Kafka
King Crimson

2

To se mě hodně lidí táže, tady je pár jmen... uvidíme, jestli a jak se to změní...

O co mi tenkrát šlo?

Naříznout předivo jsoucna!

Někde na rozmezí umění, metamatematiky, informatiky, fyziky, filozofie a kognitivní psychologie je vstup do jinam, do tajemství, do světa, kde vše souvisí se vším. Je tu tolik světla a pravdy, že kdybychom vstoupili **naplno**, nepřežili bychom. Můžeme se tam jen **nekonečně přibližovat**, a to se zamhouřenýma či zavřenýma očima...

3

Předivo jsoucna — to zní možná děsivě, ale jako kluk jsem vždycky miloval tajemno a chtěl jsem na mapě vidět místa s nápisem „Terra incognita“ a „Hic sunt leones“ — bílá místa. Jakmile jsem si ale o něco později přečetl Kafkovu povídku „Před zákonem“,^{*} pochopil jsem, že takové bílé místo je pouze začátkem cesty... která nikdy nekončí – a je úžasné, že 100 let po Kafkovi Sean Carroll, současný kvantový teoretický fyzik, připouští; „Víme, jak to (míní kvantovou fyziku) funguje, ale nevíme proč! A přestali jsme se ptát!“ – a existují významní fyzici, kteří tvrdí, že se to nikdy nedozvíme...

**Před zákonem – venkovan přijede do města a chce vstoupit do zákona. Dveřník mu odmítá vstup s tím, že teď to nejde, možná později. Venkovan čeká a čeká, snaží se uplatit vrátného, který úplatky přijímá, ale odmítá povolení ke vstupu. Venkovan stárne, nakonec cítí, že umírá a napadá ho otázka: „Jak to, že se nikdo jiný celou tu dobu nepokusil vstoupit?“ „Tyto dveře byly určeny jen pro tebe“, říká vrátný, „Teď půjdu a zavřu je.“*

Vykolejené situace

4

Tak takhle popsala mé akční umění Pavlina Morganová (2010) — samozřejmě měla pravdu a trvalo mi dlouho, než jsem to pochopil...

Naříznout předito jsoucna?

Nepravděpodobnost/nemožnost
Něco za něco

Nedo/nepro/myslitelnost
Vzoronová průrva

5

Tak a jsme u toho... pokusím se vysvětlit, jak „naříznout předito existence“.

Dnes se zaměřím se na dvě základní metody, které používám ve své praxi. Tento slide je však trochu upoutávka, protože se nejprve musím ponořit do některých kognitivních teorií, než začnu tyto „metody“ osvětlovat. První metoda – nepravděpodobnost / nemožnost řeším metodou „něco za něco“: zde se zastavíme u Hanse Ch. Andersena a jeho Malé mořská víly – vzdala se hlasu, aby získala nohy. Druhá metoda – o nepromyslitelnosti, je o periferní kognizaci a metodě vzoronových průrev.

Jsoucno je lidský konstrukt

6

Realita jako taková neexistuje. Žijeme v iluzi, na které jsme se všichni lidé shodli a ve které všichni existujeme. Pojdme tedy prozkoumat původ této iluze, její výhody, vedlejší účinky a možnosti, jak ji využít v náš prospěch. Existuje mnoho důvodů – řekněme jim „filtry, blokátory a pastě“, které tento jev způsobují. Dnes budu diskutovat pouze o 5 z nich.

Jsme odsouzeni k pozorování!

1 Pozorování ovlivňuje realitu

- k interferenci v experimentu s dvojitou štěrbinou dochází pouze v případě, že se nikdo nedívá

1¹ Objektivita je holá nemožnost

- různé pozorovatelé a různé pozorovací metody jsou odsouzeny k pozorování různých skutečností

7

Samotná existence pozorovacího bodu je sama o sobě tvůrcem reality. Bez pozorovacího bodu (míst) bychom skončili v říši nekonečna pravděpodobných úhlů pohledu. V důsledku toho bychom tak vymazali pojmy času a vzdálenosti, tvaru a prázdnoty. Důkazy o tomto tvrzení byly poskytnuty prostřednictvím četných experimentů, jako je efekt dvojitě štěrbiny, kdy dualistická povaha částic (částice nebo vlna) může být detekována pouze v případě, že se nikdo nedívá. Navíc nejnovější experimenty kvantové fyziky také odhalily, že různé pozorovací metody poskytují různé výsledky, což vede k absurdnímu, ale krásnému závěru: **nekonečné množství metod bude deklarovat nekonečné množství jsoucn.**

Jsme znevýhodnění

Jsoucno je lidský konstrukt

2 Spektrální deprivace

- nás chrání od toho, aby se nám nepřehltily smysly, vnímáme 0,0035 % Viditelné světlo vlnových délek

3 Kyslíková deprivace

- nás chrání od toho, aby se nám nepřehltil mozek – mozek si bere 20% kyslíku, který dýcháme

Gamma-rays < 10⁻¹² m

X-rays

Ultraviolet

Near-infrared

Infrared

Microwaves

Radio waves > 1 mm

Biologické blokátory a obranné systémy

8

Ze všech existujících vlnových délek křižujících vesmírem vnímáme asi 0,0035 %. Přiznejme si: to, co dostáváme, je pouze střípek „reality“. Tento úzký výsek informací je však pro nás lidi stále neúnosně velký objem. Mozek spotřebuje 20 % kyslíku, který dýcháme, aby se s tímto náporům vyrovnal; kdyby se trochu víc rozjel, ohrozilo by to celý náš organismus a přežití. Náš mozek balí nápor těchto dat do stravitelných svazků – mlžných jsoucno-bloků, čímž zredukuje ten výše zmíněný malý střípek reality na exponenciálně snížený počet. Tato skutečnost zásadně ovlivňuje naše myšlení. Zmíněný pozorovací paradox spojený s touto drastickou informační redukcí se tak stává základem tvrzení, že **jsoucno je lidský konstrukt**.

Jsme polapeni!

4 Mytická past

- lidská společnost je schopna se dohodnout a ustanovit určenou fikci jako realitu
Yuval Noah Harari

5 Paradigmatová past

- Brání nám vykročit mimo současný Zeitgeist – nemůžeme překročit svůj vlastní stín

Kulturní / historické filtry a vlivy

9

A to ještě nekončíme. Lidská společnost jako celek má schopnost dospět k dohodě a stanovit určenou fikci jako realitu. Tato úmluva podle Yuvala Noaha Harariho posouvá civilizaci kupředu, jako příklad uvádí fenomén peněz. Jedná se o dvousečný meč, někdy vede k pokroku, jindy k regresi.

Historie nám opakovaně ukazuje, že lidé jsou připoutáni k přesvědčení, hodnotám, etice, vědeckým poznatkům nebo filozofii své současné doby. Ve vědě dokonce tato past upřednostňuje rozvoj v mezích přijatých teorií, předpokladů, přesvědčení. Tady vlastně cituji Sabinu Hossenfelder, německou vědkyni - teoretická fyzika / kvantová gravitace. Toto je past paradigmatu.

Je těžké překročit vlastní stín.

přesto se otevře brána bez brány...

Notio⁽ⁿ⁾ = magická přeměna

- **Mozek se brání – pomocí periferní kognice vytváří:**

a) Vzorony a vzoronové průrvy

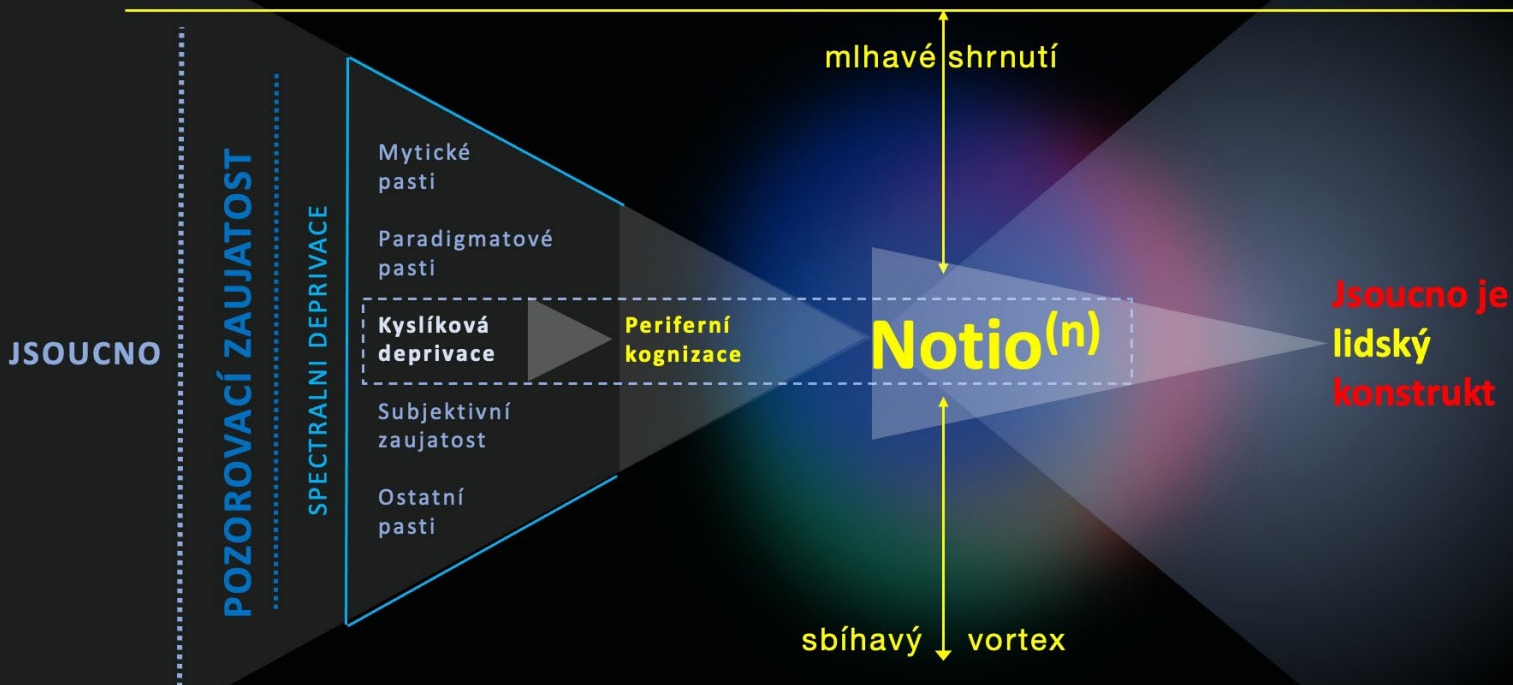
b) Synopse / sbíhavé vortexy / mlhavá shrnutí

10

Přes všechny tyhle překážky se nám ale otevře "brána bez brány"... ano – trochu zenu neuškodí – pochopitelně v rámci jsoucna jako lidské konstrukce. Mozek se brání – uplatňuje metodu periferní kognice. Mozek standardně shrnuje; prostřednictvím periferního vidění a periferní kognice vytváří z nezpracovatelného množství dat, za cenu určitosti či přesnosti... vzorony (vysvětlím za chvíli) a synopse, anti-reprezentativní či ne-reprezentativní interpretace – nazveme je Notio⁽ⁿ⁾y* – kdyby jich nebylo, nadbytek "zřejmosti" by nás usmrtil.

**Používám novotvar "Notio⁽ⁿ⁾". České výrazy jako pojem, dojem a tušení jsou příliš specifické. Anglické „notion“ a latinské „notio“ jsou daleko abstraktnější a tudíž ne-reprezentativnější.*

...prostřednictvím nereprezentativní interpretace

11

Zde je prostřednictvím infografiky shrnutí všeho, o čem jsme mluvili, než budeme pokračovat. Jak se dostaneme k této „bráně bez brány“ nebo, chcete-li sbíhavému VORTEXU. Jak konstruueme naši realitu? Počínáme bezcitným vesmírem, my lidé přebíráme roli sebeuvědomělé vnímající bytosti a stáváme se pozorovatelem. Vypořádáváme se s útlumem vlnových délek prostřednictvím spektrální deprivace za účelem jeho dalšího snížení prostřednictvím periferní kognice, ale zároveň také přidáváním nepřeborného množství matoucích informačních břemen, které cestou nasbíráme. A tady se tudíž ocitáme v Platónově jeskyni nebo MATRIXU...

...a teď tenhle ochranný plot?

Uklidňující přeměna = **samozřejmost**

- Samozřejmost není zřejmost. Samozřejmost nás chrání, ukolébá nás do pocitu, že víme, aniž bychom skutečně věděli. **Nereprezentativní interpretace naší existence, ze dne na den, vede ke – každodennosti...**

Uklidňující objetí samozřejmosti

12

Uklidňující objetí samozřejmosti. Tento proces je dalším důležitým stavebním kamenem našeho lidského konstruktů. Půjčuji si citát od českého filozofa Karla Kosíka. Tvrdil, že „samozřejmost není zřejmost“. Pokud je něco samozřejmé a zdánlivě zcela evidentní, nemusí to nutně znamenat, že jsme se dobrali nějakého základního hlubšího významu. Samozřejmé nás ukolébává do znecitlivění vůči jsoucnu a my se koupeme ve vlažné vodě každodennosti.

Vrcholný paradox!

Naše biologie blokuje, zkresluje a překrucuje informace, aby nám pomohla přežít!

Abychom přežili, potřebujeme co nejvíce informací!

13

Omlouvám se, ale museli jsme projít tímto cvičením, abychom plně docenili paradox, který zažíváme den co den. Bez odhalení všech výše uvedených omezení a limitací nemůžeme problém plně docenit. V průměru strávíme 35 % svého života učením, vstřebáváním informací, abychom se uživili – abychom přežili. Typicky, lidé absolvují vysokou školu ve 23 letech a do důchodu jdou v 65 letech. Když vezmu v úvahu, že se po absolutoriu člověk musí dál učit, dostáváme se do blízkosti 50 % našich životů.

Jak tedy přežijeme?

Příběh coby simulátor života přináší
vrcholné porozumění—zřejmost, aniž by to
ohrozilo náš život!

(Brian Greene)

Nemáme možnost žít miliony let, abychom vše zažili a vše empiricky otestovali!

14

Gilgameš, Homér, pohádky, Shakespeare, Hollywood...potřebujeme příběhy. Brian Greene srovnává; bez leteckých simulátorů bychom měli mnoho mrtvých pilotů a havarovaných letadel. Příběhy nás učí žít, aniž by to ohrozilo náš život. Jednou jsem četl sci-fi povídku, která mě ovlivnila na celý život. Bohužel už nevím, kdo byl autor. Archeolog našel schránku, starou milion let; mimozemského původu. Kdo otevřel víko a viděl, co je uvnitř, na místě zemřel. Vědci vyloučili radiaci a toxické plyny. Naprogramovali robota, který obsah vyfotografoval. Vědci, kteří viděli výsledný snímek, na místě zemřeli. Pouze člověk, který měl velmi nízké IQ, nezemřel – zbláznil se. Vědci se shodli, že krabice obsahuje nějaký symbol, zprávu, která během setiny vteřiny objasňuje smysl života, existence, jsoucna? Podle mého názoru formou, které se přirozená kyslíková deprivace není schopna ubránit.

Prostřednictvím multidimenzionálního přenosu a
prostřednictvím exponenciálně zhuštěných
příběhů odhalujících nejhlubší moudrost...

...umění ozřejmuje

Varování! Neřežte předivo existence, pouze nařízněte!

15

Takže jsme konečně u toho, co je to sakra umění? V té krabičce či schránce bylo nějaké umění. Nyní přichází velká otázka — jak se dostat pod povrch, do další dimenze, ale ne do blázince nebo dokonce do márnice. Evoluce / příroda to vlastně vyřešila za nás, dala nám všechny ty deprivace a omezení, a ještě naznačila cestu. Existuje Pauliho vylučovací princip... (v kvantové fyzice se vše odehrává v rámci možností / pravděpodobností, a pokud chceme například určit rychlost částice, musíme se smířit s tím, že nikdy nebudeme vědět, kde je a naopak). **Pokusíme se to tedy napodobit.**

Vykolejené situace

16

Jenom připomínám, že takhle popsala mé akční umění Pavlina Morganová (2010...

Jak naříznout předivo jsoucna!

Nepravděpodobnost / nemožnost Něco za něco

Nemožnost je nahrazena arbitrární možností

17

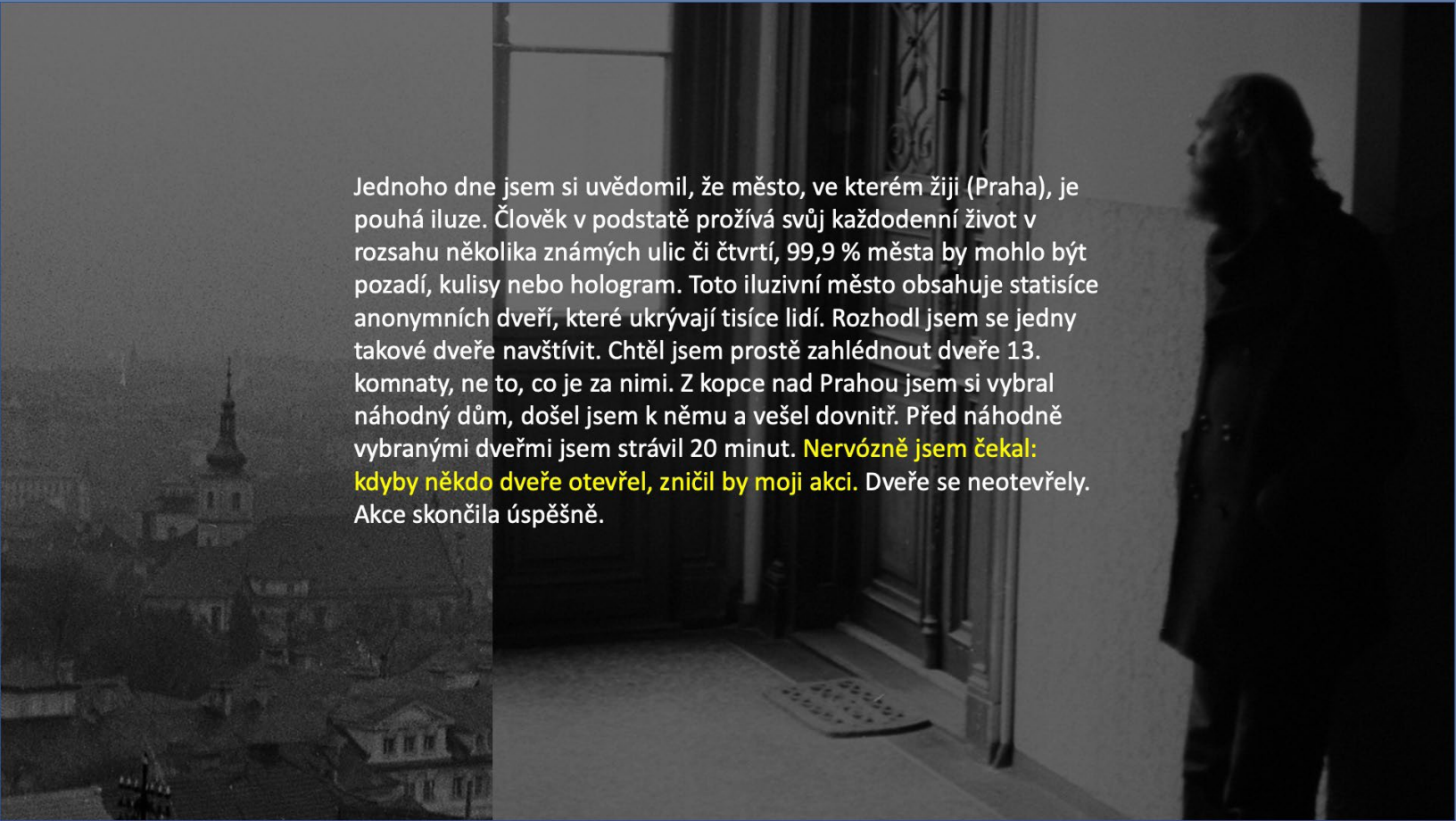
Pojďme se tedy podívat na jednu akci – jako příklad, kde se ukáže, že vykolejení je cesta ke zřejmosti – tedy k nějakému hlubšímu vhledu. Koleje - to je ta samozřejmost a každodennost, to je jasné. Ale, pozor, jakmile vykolejíme, mozek se začne bránit. A tak nasadíme Malou mořskou vílu - jinak se nikam nepohneme. Ano, tato cesta je možná díky vylučovacímu principu— něco za něco.

Zastavme se před 13. komnatou — a nemožnost vyměníme za nevyčerpanou možnost!

Akce / Anonymní dveře / 1978

18

Tak konečně nějaký příklad...

Jednoho dne jsem si uvědomil, že město, ve kterém žiji (Praha), je pouhá iluze. Člověk v podstatě prožívá svůj každodenní život v rozsahu několika známých ulic či čtvrtí, 99,9 % města by mohlo být pozadí, kulisy nebo hologram. Toto iluzivní město obsahuje statisíce anonymních dveří, které ukrývají tisíce lidí. Rozhodl jsem se jedny takové dveře navštívit. Chtěl jsem prostě zahlédnout dveře 13. komnaty, ne to, co je za nimi. Z kopce nad Prahou jsem si vybral náhodný dům, došel jsem k němu a vešel dovnitř. Před náhodně vybranými dveřmi jsem strávil 20 minut. **Nervózně jsem čekal: kdyby někdo dveře otevřel, zničil by moji akci.** Dveře se neotevřely. Akce skončila úspěšně.

19

Tuto akci jsme zfilmovanou neviděli, ale vykazuje aspekty, které se nám hodí, abych snadno vysvětlil pojem nepravděpodobnosti a nemožnosti a nedomyslitelnosti...

Jednoho dne jsem si uvědomil, že město, ve kterém žiji (Praha), je pouhá iluze. Člověk v podstatě prožívá svůj každodenní život v rozsahu několika známých ulic či čtvrtí, 99,9 % města by mohlo být pozadí, kulisy nebo hologram. Toto město obsahuje statisíce anonymních dveří, které ukrývají tisíce lidí. Protože jsem už tenkrát věděl že v tomhle smyslu ze nemohu PRAHU NIKDY ZAKUSIT. Tak jsem se rozhodl alespoň jedny takové dveře navštívit. Chtěl jsem zahlédnout dveře 13. komnaty, ne to, co je za nimi. Z kopce nad Prahou jsem si vybral náhodný dům, došel jsem k němu a vešel dovnitř. Před náhodně vybranými dveřmi jsem strávil 20 minut. Nervózně jsem čekal: kdyby někdo dveře otevřel, zničil by moji akci. Dveře se neotevřely. Akce skončila úspěšně.

0

možnost

**PRAVDĚPODOBNOST TRVÁNÍ KOMPLETNÍ DE-ANONYMIZACE PRAHY
230,000,000 LET**

Praha 1980

1,200.000 obyvatel

500.000 dveří

3 dveře za den = 450 let

pravděpodobnost náhody otevření všech dveří za mé přítomnosti / 230,000,000 let

Nemožnost je nahrazena jednou nedočerpanou možností

20

Zde je tedy důkaz, že žijeme v iluzi, realita je konstrukt. Všechno kolem nás je vlastně jakási Potěmkinova vesnice. A když jsme si s kamarádem matematikem sedli a spočítali to, byli jsme ohromeni. Trvalo by mi 450 let, než bych je (dveře) všechny viděl. A přibližně 230 milionů let vidět lidi otvírat ty dveře. Samozřejmě, když žijeme v Praze, bereme to jako samozřejmost. Krásná ukázka toho, jak nás periferní myšlení ukolébá...

Akce / Můj osobní věčný vektor / 1977

21

Tak... pojďme znovu zpátky do roku 1977...

Jednoho dne jsem rozhodl že se stanu vlastníkem nekonečného kosmického vektoru...

22

Tohle jsme viděli na začátku. Bude tedy snazší tuhle akci analyzovat.

nemožnost

Vektory jsou lidským konstruktem
Je jich nekonečně mnoho
Tehle vede z nekonečna do nekonečna
Nepatří nikomu
Je totální nesmysl ho vlastnit?

Nemožnost je nahrazena

Jednou vyčerpanou možností

Něco za něco

23

Nekonečno je nemožné domyslet. Jak se vypořádat s takovouhle nemožností? Zredukujem nekonečný počet nekonečnů na JEDEN, sice arbitrárně určeným, avšak taktilním bodem dotyku. Svévolně proklamované osobní vlastnictví ukazuje, že vlastnit vektor má smysl. To je ukázka síly akčního umění, kdy realizace zdánlivě apriori nesmyslného spojení myšlení, prostoru, cítění, těla a objektu dá vznik novému, vyššímu principu. Trochu to připomíná otázku, jak život vznikl. Proč některé atomy tvoří kámen a jiné jejich uspořádání živou tkáň, která má vůli...

Nedo/nepro/myslitelnost Vzoronová průrva

- co je **vzoron** - jak se mozek brání kyslíkové deprivaci -
- lze najít slabé místo **přediva** mezi vzorony?
- kdy je podstavec podstavec a kdy je zed' zed'?

24

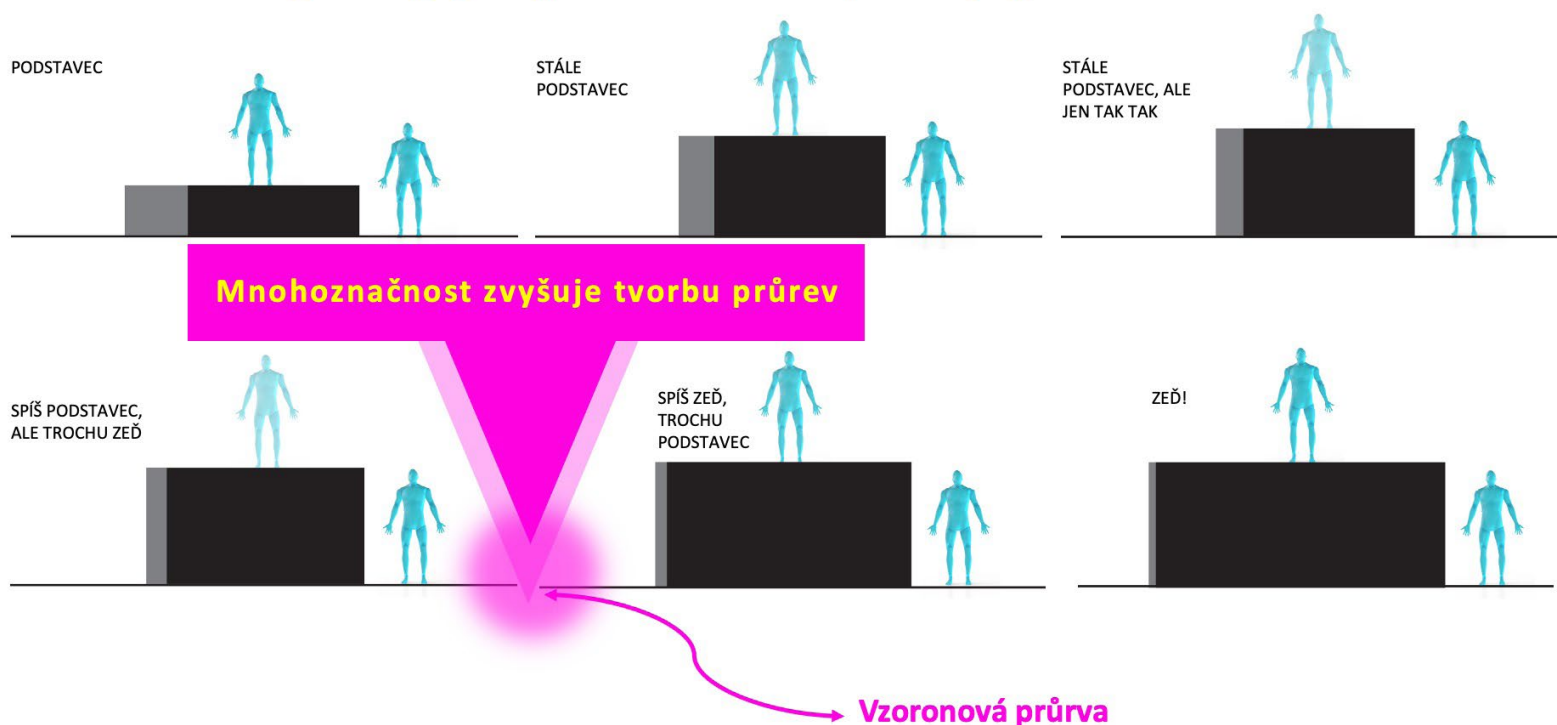
Nyní se tedy podíváme na metodu číslo 2.

Mozek hledá nějaký podobný vzor, něco, co už zná. Omlouvám se, to slovo mi připomíná váleček na zed' nebo koberec, tak jsem si vymyslel novotvar — vzoron. Ano, na všechno máme nějakou škatuli. Ale... teď přichází magický okamžik! Co se stane, když mozek ten VZORON nenajde. Musí udělat kvantový skok... nastane vhodný okamžik k naříznutí.

Objevujeme vzoronovou průrvu!

Kdy je podstavec podstavcem a kdy je zed' zdí?

Vzoron; kdy je podstavec, kdy je zeď?

25

Tady je arbitrární pokus – ukázka, kdy může nastat fenomén VZORONOVÉ PRŮRVY. Ano, vzory máme v hlavě – to je sokl, podstavec, obelisk, sloup, zeď, ale když si dáme práci a vytvoříme mlžnou variantu, můžeme mozek oklamat - vykolejit, přinutit ho ke kvantovému skoku. A umění je v tomhle, jak jsem již zmínil, machr – ozřejmuje vykolejení!

Akce / Rituální vražda pitomého úsměvu / 1976

26

Zde uvedu konkrétní příklad, jeden z filmů, který jsme dnes viděli.

Tenkrát
Vykolejené situace

Akce / Rituální vražda pitomého úsměvu / 1976

27

...tohle jsme viděli

Kašpárek

- 1 symbol hračky
- 2 symbolem umělcovy duševní poruchy
- 3 symbol hercovy bizarní fixace
- 4 symbol loutek a loutkového divadla
- 5 symbol touhy napodobovat lidské chování
- 6 symbol kulturní ikony
- 7 symbol darebného dítěte
- 8 symbol vraždy
- 9 symbol tragického osudu
- 10 symbol odplaty
- 11 symbol epického hrdiny
- 12 symbol nespravedlnosti
- 13 symbol veselého díblíka
- 14 symbol chytrého hrdiny
- 15 symbol českých pohádek
- 16 symbol pomsty
- 17 symbol nespravedlnosti
- 18 symbol postiženého dítěte / člověka

x 1,000

Sklenice

- 1 symbol smrti
- 2 symbol rituálu
- 3 symbol nepřiměřeného trestu
- 4 symbol nenávisť
- 5 symbol uchování potravin na zimu
- 6 symbol zavařování
- 7 symbol nakládání okurek
- 8 symbol spotřebního skládkství
- 9 symbol marnosti
- 10 symbol anticipace

Voda

- 1 symbol rozmaru
- 2 symbol poprav
- 3 symbol touhy zrcadlit život
- 4 symbol utonutí
- 5 symbol nenaplněného osudu
- 6 symbol vody jako takové
- 7 symbol vody jako hrozby
- 8 symbol vody jako vražedného nástroje
- 9 symbol vody jako životní nutnosti

28

Zde je příklad 37 evokací či asociací toho, co mi tato akce připomíná, rozdělených zhruba do tří segmentů – Šašek, Sklenice, Voda. Každá evokace se samozřejmě dále dělí na tisíce podkombinací. Abychom vytvořili nějakou srovnatelnou škálu, a po mnoha úvahách, rozhodli jsme se, že každou evokaci lze (v průměru) rozdělit na 1000 souvisejících dílčích evokací. To je reálné číslo, kterého lze dosáhnout, pokud si dáme tu práci. Jakmile však tato čísla začneme kombinovat – všechno se vším, stejně skončíme s absurdní záplavou dat – důkazem toho, že mozek musí nastolit svůj periferní kognitivní proces a seskupovat všechna příchozí data do nereprezentativních interpretací – Notio⁽ⁿ⁾ů.

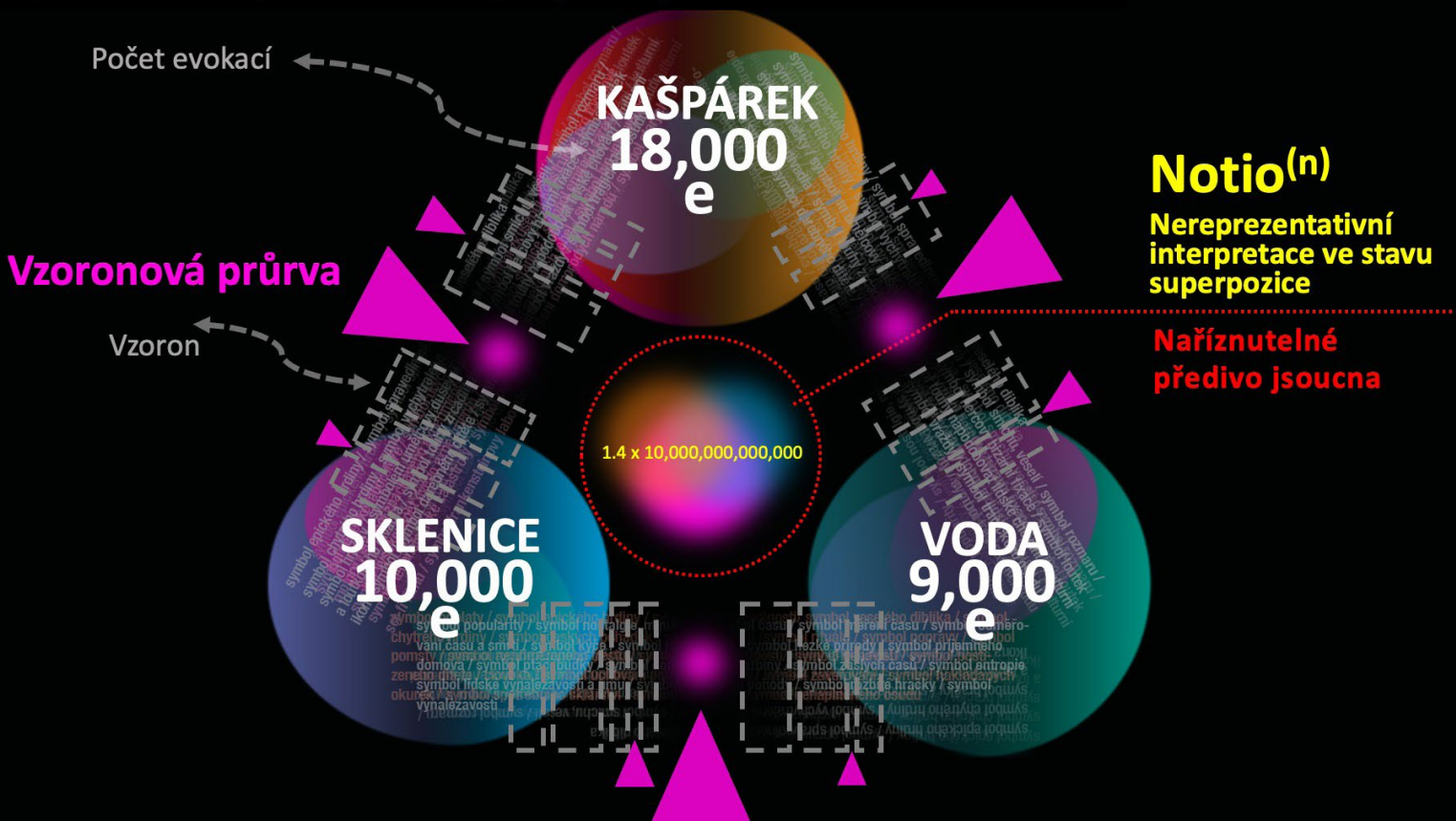

1.4×10^{12}
počet kombinací
1.4 x 10,000,000,000,000

0%
pravděpodobnost promyslitelnosti

29

ANO — přes deset bilionů kombinací... To je ta ironie a krása — a ta úžasná schopnost tohoto našeho podivného myšlení a vnímání, kyslíkové deprivace, periferní kognizace, že to mozek odmítá zpracovat, a tak získáme sice jen souhrn, dojem a pocit, že nehmatatelně rozumíme — dokonce teď víme, že díky mezi-vzorovým průrvám jsme se asi dobrali nějakého hlubšího řádu, ale někde v řádu intuice, pod prahem, nevíme co přesně, ale víme, že je to životně důležité, uchováváme si to, často, po zbytek života... co kdyby nám právě tenhle příběh pomohl přežít.

30

ANO – přes deset bilionů kombinací... Zde používám infografiku, abych se pokusil o organizovanou vizualizaci toho, o čem zde mluvíme. Není to tak složité, jak to vypadá. Stejně jako na předchozím snímku si dokážete představit šíleně obrovské číslo, které dostaneme, když začneme kombinovat všechny evokace. A nevyhnutelný důsledek; generování Notio⁽ⁿ⁾ů, což zase otevírá možnost nařezávání přediva jsoucna. To, že se tohle podobá schématu modelu KVANTOVÉ CHROMODYNAMIKY PROTONU, je pravděpodobně čistá náhoda.

Tentokrát

31

Tak a jsme v roce 2022...

Kdo inspiruje ?

Brian Greene
Jiří Kovanda
Mistr Třeboňského oltáře
Mark Twain
Hans Ch. Andersen
Douglas R. Hofstadter
Sabine Hossenfelder
Ken Wilber
Karel Čapek
Yuval Noah Harari
Sean Carroll
Neo Rauch
Lucien Freud
Franz Kafka
Johann Sebastian Bach

O co mi dnes jde?

Naříznout předivo jsoucna!

33

Tentokrát se nezměnilo vůbec nic — snad že doufám, že se mi podaří zjistit, proč jako lidstvo — navzdory veškerému technologickému a vědeckému pokroku — couváme?

Instalace / Vzestup a pád kvantového spratka / 2022

34

Posunem se do roku 2022 — výstava v NEVAN Contempo. Mnozí ji viděli — a já děkuji všem, kteří se přišli podívat, a děkuji Mikuláši Nevanovi a Pavlovi Švecovi, že měli odvahu ji uskutečnit.

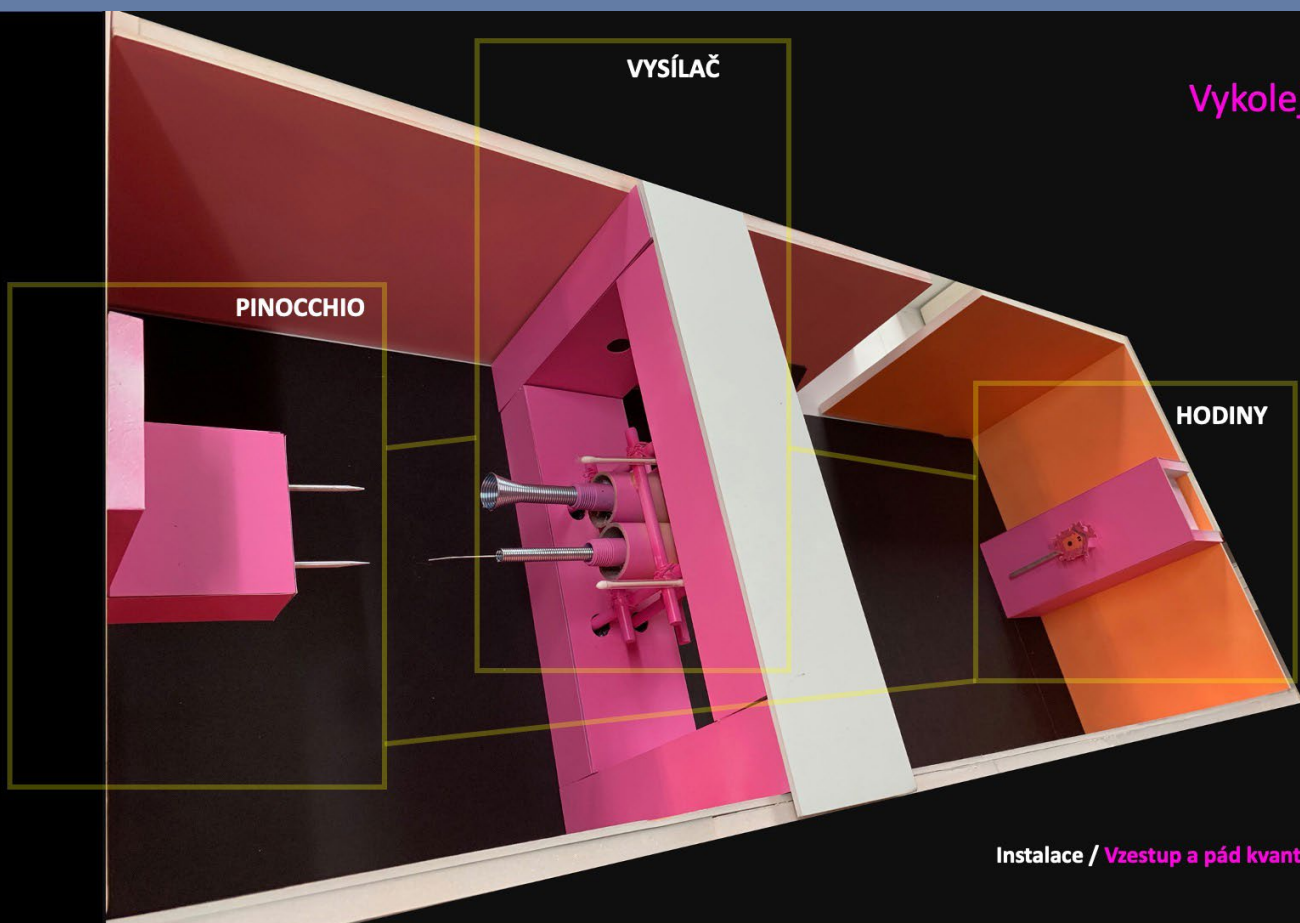

VIDEO

35

Pojďme se podívat na tu instalaci...

<https://www.youtube.com/watch?v=sdr4VzbTeII>

Tentokrát
Vykojené instalace

Instalace / Vzestup a pád kvantového spratka

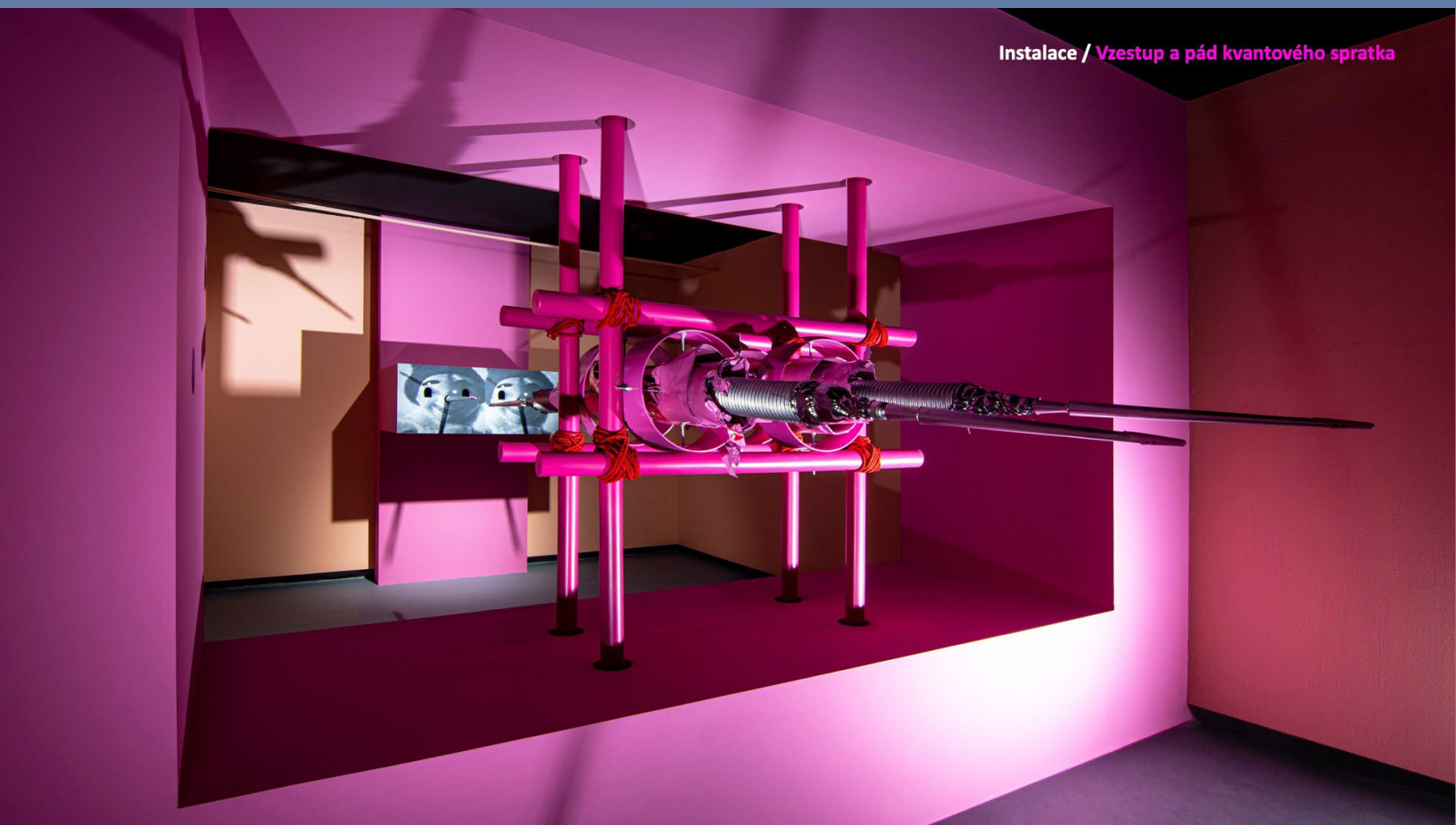
36

Toto je důležité pro naši diskusi. Vidíme model, maketu galerie — hlavně pro ty, kteří vystavu neviděli, aby měli představu, jak byly objekty uspořádány.

37

Pohled na jednu stranu...

38

Pohled na druhou stranu...

hodiny

- 1 symbol popularity
- 2 symbol nostalgie, minulosti
- 3 symbol času
- 4 symbol měření času
- 5 symbol odměřování času a smrti
- 6 symbol kýče
- 7 symbol roztomilosti
- 8 symbol hezké přírody
- 9 symbol příjemného domova
- 10 symbol ptačí budky
- 11 symbol domečku pro barbíny
- 12 symbol zašlých časů
- 13 symbol entropie
- 14 symbol lidské vynalézavosti a umu
- 15 symbol pastorální pohody
- 16 symbol rozbité hračky
- 17 symbol vynalézavosti

17 x 1,000 kombinací

Čím více mnohoznačnosti, tím více vzoronových průrev!

39

Atributy, evokace... a počet kombinací, těch bychom našli více, ale pro náš příklad to stačí. Čím více mnohoznačnosti, tím více vzoronových průrev! Tady budu citovat: Hladíkovy instalace jsou syntézou frenetické alchymie mnohovrstevnatých narážek, prostoupených dvojnáčetmi a myriádami subtilních odkazů.

Instalace / Vzestup a pád kvantového spratka / evokace

vysílač

- G 0.5 M** symbol vědecké laboratoře
- symbol urychlovače částic
- symbol zkušební konstrukce pro tryskové motory
- symbol zpackaného experimentu
- symbol vysílací stanice
- symbol emitoru záření
- symbol vysokonapěťového experimentu
- symbol obřích injekčních jehel
- symbol technologické katastrofy
- symbol pohřebního lešení domorodých národů
- symbol starých sci-fi filmů
- symbol Frankensteinovy laboratoře
- symbol pokusu na zvířatech
- symbol spolupráce se zvířaty

14 x 1,000 kombinací

Čím více mnohoznačnosti, tím více vzorových průrev!

40

Atributy, evokace... a počet kombinací.

Instalace / Vzestup a pád kvantového spratka / evokace

pinocchio

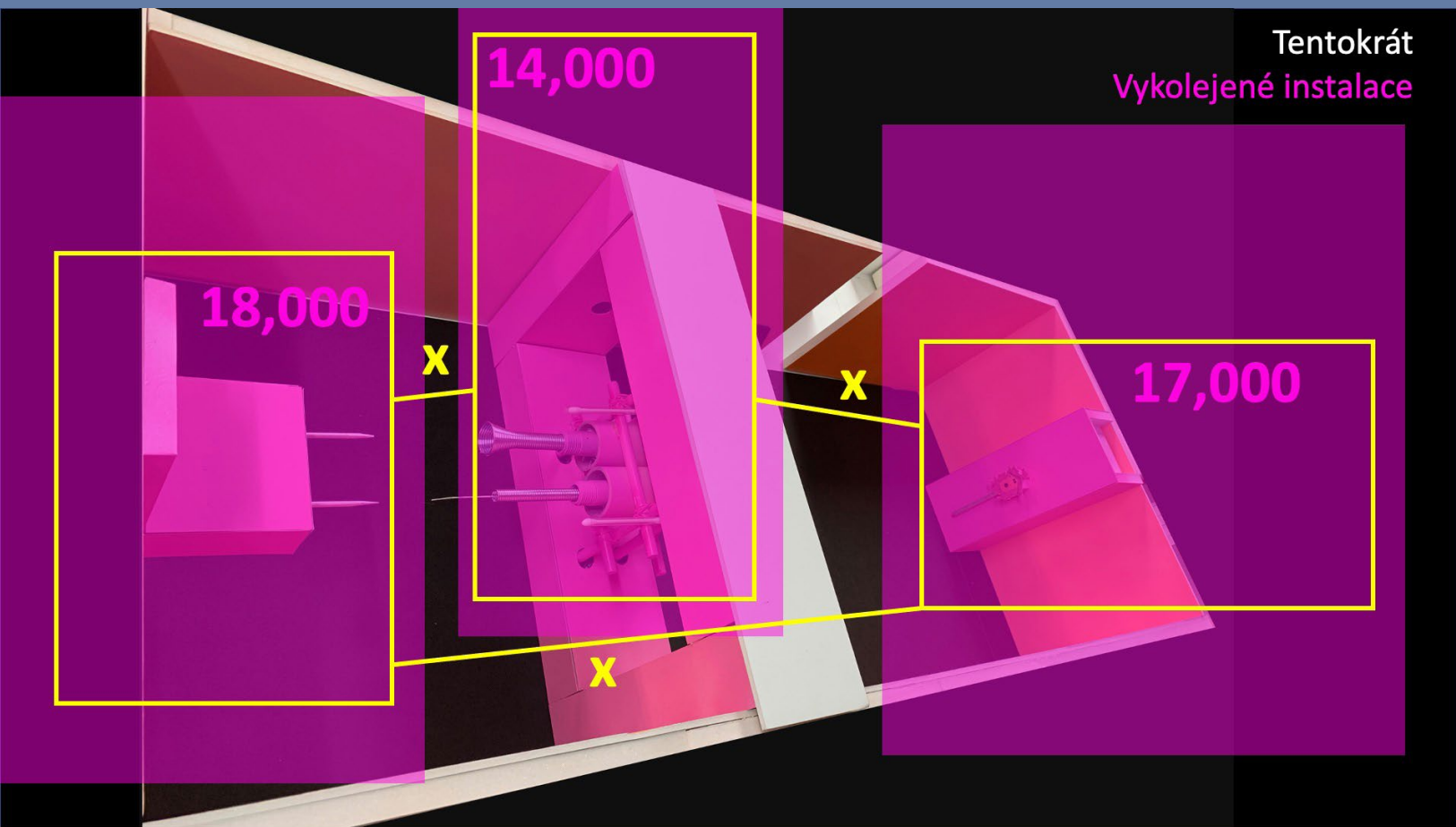
- 1 symbol umělého člověka
- 2 symbol neposlušného chlapce
- 3 symbol loutek a loutkového divadla
- 4 symbol touhy stvořit život
- 5 symbol touhy napodobit boha
- 6 symbol kulturní ikony
- 7 symbol náchylnosti ke lhaní
- 8 symbol darebného dítěte
- 9 symbol smrti—(Pinoccio je popraven)
- 10 symbol vraždy—(loutka byla utopena)
- 11 symbol tragického osudu
- 12 symbol ostudy
- 13 symbol epického hrdiny
- 14 symbol spravedlnosti
- 15 symbol veselého díblíka
- 16 symbol chytrého hrdiny
- 17 symbol vychytralého dobrodruha
- 18 Symbol veselí

18 x 1,000 kombinací

Čím více mnohoznačnosti, tím více vzorových průrev!

41

Atributy, evokace... a počet kombinací.

42

Kombinace všech kombinací...

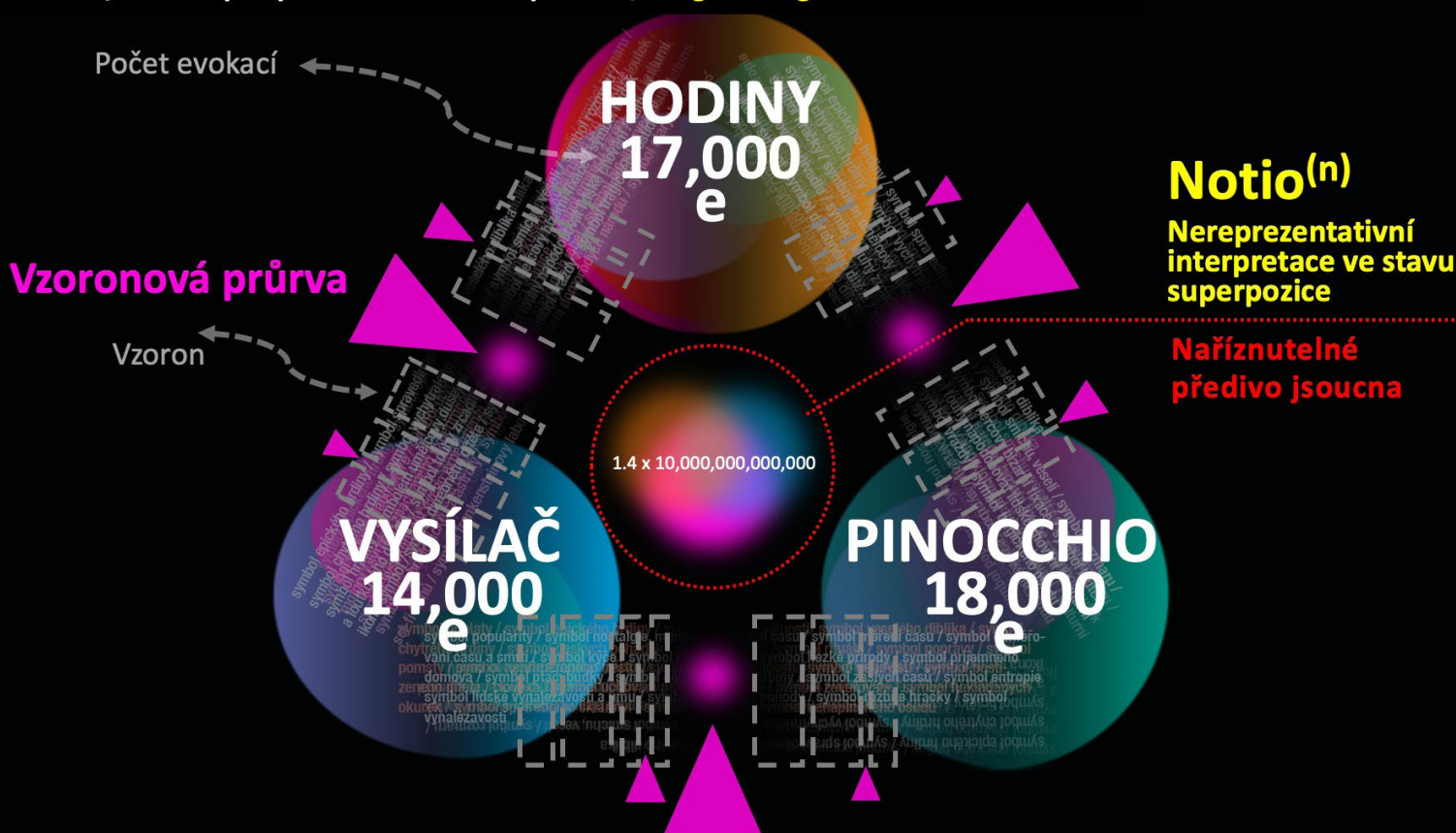
4.3 x 10¹²
počet kombinací
4.3 x 10,000,000,000,000

0%
pravděpodobnost promyslitelnosti

43

A výsledek... 4,3 x 10 bilionů... možnost to všechno promyslet najednou je NULA. A pomocí ambivalence (hodino-budko-hračka) se objeví bílá místa a my můžeme nařezávat... Ambivalence a změna kontextu (tzv. světlo galerie) je semeníštěm vzorových průřev, proto potřebujeme umění.

Instalace / Vzestup a pád kvantového spratka / diagram kognizace

44

Zase ten šílený diagram, kde se tisíce a statisíce a biliony možných vjemů, vzpomínek, asociací a pocitů prolínají a spojují do absurdních čísel. Ale jak jsem řekl, náš poznávací systém to nezastraší; prořízne to jako nůž máslo.

Mozek není computer

45

Budu citovat Roberta Epsteina, bývalého šéfredaktora časopisu Psychology Today: Naše chybné teorie o tom, jak pracuje mozek, má hluboké historické kořeny, avšak vynález počítačů ve 40. letech nás obzvláště zmátl. Již více než půl století psychologové, lingvisté, neurovědci a další odborníci na lidské chování tvrdí, že lidský mozek funguje jako počítač. Tohle je skvělý příklad pasti paradigmatu.

Je mozek

Příběh kvantové gravitace a provázanosti?

46

Nyní toto: obrovský otazník každé neurovědy. Co je vědomí? Co to způsobuje? Co je to? Proč naše přežití závisí na dlouhých epizodách zdravého snění? Proč někteří jedinci přežili drastická poranění mozku a plně se zotavili: zbývající mozková hmota po nějaké době nahradila chybějící část. Tyto tři body samy o sobě dramaticky podporují argument, že mozek není počítač. Je to něco jiného!

Vědci z Trinity College Dublin pomocí techniky pro testování kvantové gravitace ukázali, že v našem mozku může fungovat provázanost. To by nám mohlo pomoci vysvětlit obrovskou sílu mozku a jeho schopnost vytvářet vědomí.

Trvalo miliony let evoluce, než se tento orgán poznávání, ovládání, velení a snění zformoval; s jediným cílem — zajistit naše přežití.

Notio⁽ⁿ⁾

Notio⁽ⁿ⁾ jako ne-representativní interpretace(NRI)

Notio⁽ⁿ⁾ jako NRI ve stavu superpozice

Notio⁽ⁿ⁾ové řetězení

Vědomí jako Notio⁽ⁿ⁾ové super-řetězení?

47

Proč všechna tato velká čísla? Chci ukázat, že sféra nepravděpodobnosti a nepromyslnosti je ve skutečnosti úžasnou živnou půdou pro produkci Notio⁽ⁿ⁾ů prostřednictvím umění. Navzdory tomu, že se náš poznávací stroj (mysl) prosekává potenciálem 4.3 bilionu informací, nějakým záhadným způsobem víme, i když nekonkrétně a a mlhavě, co vnímáme. Pomoci jakéhosi rychlovýtahu naše mysl sdružuje rozpoznatelné vzorony do interpretačních shluků a co je nejdůležitější, proniká tak do vzoronových průrev. V tomto klíčovém okamžiku je nucena tvořit Notio⁽ⁿ⁾ové superpozice. Umění umožňuje myšlení v Notio(n)ech, k agregaci a prohlubování našeho nespecifického, mlhavého, a přesto hlubokého porozumění bez použití jakýchkoli vedomě racionálních a lineárně logických postupů.

Mozek není počítač.

Je to něco jiného!

Tato mlhavé porozumění, nebo raději, **nerepresentativní notio⁽ⁿ⁾ové řetězení definuje nás lidi nejvíce. Formuje, moduluje, vytváří – konstruuje naše životy, naše lidské JSOUCNO a exponenciálně zvyšuje naše šance v boji o přežití!**

48

To je příběh, o který jsem se s vámi chtěl podělit. Za posledních 100 let jsme udělali obrovský vědecký pokrok. Nové objevy vznikají závratným tempem. Přesto se nám zároveň nepodařilo vytvořit jednotnou teorii Kosmu a Existence jako takové a neexistuje žádný náznak, že toho brzy dosáhneme. Fyzici připouštějí stagnaci. Denně na nás útočí diskuse o umělé inteligenci, která bude vylepšovat nebo ohrožovat tu naši, nebo oboje, přesto nevíme, jak funguje náš mozek, jak funguje naše vlastní inteligence, dokonce ani co je to inteligence. Vím jen, že abychom přežili, my lidé potřebujeme vědomí, sny a umění. A že toto všemocné, suverénní trio je propojeno je nějakým záhadným způsobem se samotnými základy vesmíru. Stále hledáme, a... děláme dětské krůčky tím směrem. Bílá místa ze starých map se přestěhovala, máme se stále na co těšit.

Naříznul jsem předivo jsoucna?

49

Tato akce například změnila, v mém životě a mé rodiny, vše...

Profesor, historik a filozof Petr Rezek v roce 1983, tedy 3 roky po jejím uskutečnění, tuto akci popsal a rozebral jako první ve své knize TĚLO, VĚC A SKUTEČNOST. Dospěl k názoru, a měl naprostou pravdu, že v době, kdy jsem akci prováděl, jsem ještě nevěděl, že opustím zemi, kde jsem se narodil. „...setkání s mořem mu (Hladíkovi) možná odhalilo jeho vlastní situaci. V zrcadlovém obraze chybí samotná přítomnost moře - moře je zde přítomno jako nepřítomné a promlouvá o to naléhavěji. / Hladík se rozhodl odejít tam, kde je možný přímý kontakt s mořem. Protože žil v zemi, kde je také možné do smrti moře nevidět.“

Petr Rezek zemřel 8. listopadu 2022

Přežijeme naš příběh?

50

A nakonec – otázka – bez odpovědi...

Někde na rozmezí umění, metamatematiky, informatiky, fyziky, filozofie a kognitivní psychologie je vstup do jinam, do tajemství, do světa, kde vše souvisí se vším. Je tu tolik světla a pravdy, že kdybychom vstoupili **naplno**, nepřežili bychom. Můžeme se tam jen **nekonečně přibližovat**, a to s přimhouřenýma očima a **velmi pružným myšlením...**

Děkuji za Vaši pozornost.

lumir@lumir.ca

Lumír Hladík / CV

Lumír Hladík je poválečný neoavantgardní umělec, průkopnická osobnost východoevropského konceptuálního hnutí 70tých let. Fascinován je jeho bezprostředností a formální svobodou se společně s podobně smýšlejícími umělci, Karlem Milerem, Petrem Štemberou, Janem Mlčochem a především Jiřím Kovandou, zabýval uměním performance/akce, instalace a intervence. Vytvořil velmi svéráznou formu body-artu, popsanou historičkou umění Pavlínou Morganovou jako aranžování "vykolejených situací", které dokumentoval pomocí fotografie a 8mm filmu. Jeho rané práce se zabývaly zkoumáním konceptu alterity, smrtelnosti a determinismu.

Po přestěhování do Kanady v roce 1982, strávil umělec více než tři desetiletí studiem přirozené entropie v kanadské divočině. Jeho umění, eklektická směs jak gotické majestátnosti, tak i barokní přebujelosti, retrokurie a uhlazeného městského pompézního kýče využívá široké spektrum disciplín; kresbu, kombinovaná média, starožitné ready-mades, performance, video, zvukové nahrávky a fotografie. Hladíkovy bio-intervence, ve své podstatě mezidruhový Gesamtkunstwerk, který zahrnuje destruktivní stopy divokých černých medvědů a další kanadské divoké zvěře, zkoumá problematiku historické a kulturní amnézie.

Prostřednictvím křížového propojování široké škály vzájemně rozporných témat; kvantové fyziky, biologie, popkultury, historie, filozofie či náboženství, Hladík syntetizuje frenetickou alchymii mnohvrstevnatých narážek, prostoupených dvojznačnostmi a myriádami subtilních odkazů. Tvrdí, že jeho umění reaguje na všudypřítomě směšnou „racionální“ obhajobu vlastní iracionality dnešní společnosti. Jeho umění zařadily do svých sbírek významné umělecké instituce: Národní galerie v Praze, Uměleckoprůmyslové museum v Praze, National Gallery of Canada, The Tichy Ocean Foundation Collection v Curychu, Národní Filmový Archiv České republiky, Galerie Moderního Umění Hradec Králové, GAVU Cheb, GASK Kutná Hora a mnoho dalších.